

Kostel v Horních Vernéřovicích

(aneb Noční přesuny)

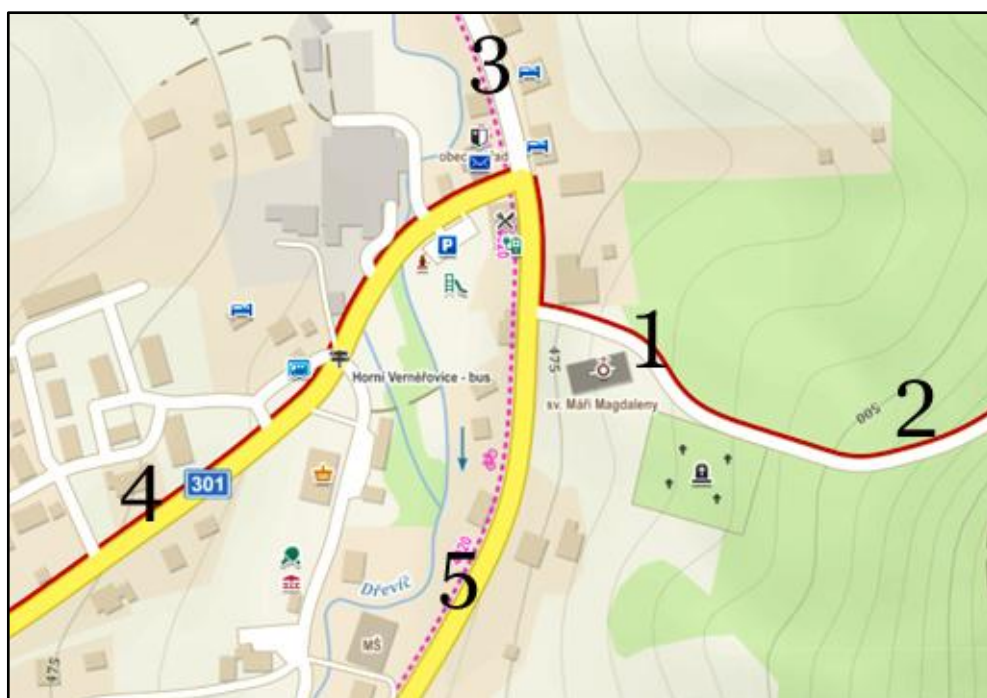
Už je to hodně dávno, co si obyvatelé Horních Vernéřovic chtěli postavit kostel. Nemohli se ale dlouho dohodnout na místě, na kterém by kostel stál. Někteří ho chtěli vybudovat na příkré vernéřovické straně, jiní na ploché straně k Radvanicím. Konečně zvolili druhé z obou míst. Začali svážet dřevo a kameny, ale to, co se přes den naskládalo na stavenišťe, bylo nepochopitelným způsobem přes noc přeneseno na druhou stranu. Dělníci si stavební materiál přenesli zpátky, ale druhý den se stalo to samé. Když se to opakovalo i další dny, spatřili v tom Vernéřovičtí Boží vůli a pokyn, a rozhodli se postavit kostel na místě, kde stojí dodnes.

Vysvětlivky

- 1 - Horní Vernéřovice se nacházejí na samotném okraji CHKO Broumovsko, kde hraničí s Podkrkonoším, kam spadá již sousední obec Radvanice. Obec byla založena v údolíčku při potoku, který dnes nese jméno Dřevíč, a nad obcí se zvedá na trutnovské straně hřeben Jestřebích hor, a na broumovské straně pak krusta Teplických a Jiráskových skal. První zmínka o obci sahá do roku 1356, kdy byla popisována jako "Wernhervilla" (cosi jako domov Wernerů). Proto se také původ názvu Vernéřovice odvozuje od německého jména Verner (Werner) a Vernertuto. Během středověku se pak název obce změnil, podle toho, jaké národnosti a zvyky v danou dobu oblasti vládly. Roku 1371 Wernherzowicz, 1415 Wernyerzowicz, 1542 Werznirzowicze, 1607 Cziesky Werniržowicze, 1790 Ober-Böhmisch-Wernersdorf. Původní osídlení je spojené se sousedním větším Stárkovem, kde probíhalo osidlování od 13. století v državě skalických pánů (erbu Třmene), kteří postupně osidlovali i sousední obce kolem skal, tedy osadu Skály (pozdější Bischofstein), Adršpach, či hrad Střmen v Teplických skalách. Horní Vernéřovice tak připadaly od středověku pod panství Stárkovské. Vzhledem ke své délce osídlení, které se časem prodlužovalo podél Dřevíčekho potoka, se Vernéřovice rozdělily časem na Horní a Dolní, a jelikož se vedle nich nacházela i ves Jívka, pod kterou spadaly nedaleké měděné doly, došlo v 19. století ke spojení těchto vsí pod jeden název Jívka. Pomohlo k tomu i to, že na druhé straně Teplických skal (asi 25 km daleko), existuje obec se stejným názvem, Vernéřovice (u Meziměstí). Dnes jsou tedy Horní Vernéřovice považovány za část obce Jívka.
- Když se podíváte na mapu obce, zjistíte, že středem údolí a zároveň středem obce, vede cesta, která obec dělí na stranu od silnice směrem k Radvanicím, a na stranu směrem ke skalám Teplickým a hradu Skály (Bischofstein). A o těchto dvou stráních je právě zmínka v pověsti, když místní začali navážet materiál ke stavbě na stranu radvanickou, která je mírnější a takřka v dolíčku, ale zázrakem se materiál druhého dne vždy objevil na protější příkré vernéřovické stráni, která je výše. Že by se kameny a dřevo přes noc samy od sebe přesouvaly na protější strán, tomu asi uvěříme těžko, ale když se pozorně podíváte na mapu, tak si uvědomíte, že radvanická strana je svým nižším položením vedle potoka Dřevíč určitě daleko rizikovější, než horní strán nad obcí, kde stojí kostel dodnes. Řekl bych, že spíš měl někdo z místních fištrón a

došlo jim, že kostel na stráni nad obcí se bude nejenom dobře vyjímat, ale také bude na místě daleko bezpečnějším, než v dolíku u potoka.

- První zmínka o kostelíku ve Verněřovicích pochází z poloviny 14. století, tedy z doby, kdy zde docházelo k osidlování. Tehdy tu byl na stráni vedle pohřebiště (dnes hřbitov) postaven menší kostelík (kamenodřevěný), ke kterému se zřejmě váže tato pověst. Až roku 1688 byla původní gotická stavba upravena do barokního slohu a rozšířena o vestavbu vyvýšené kruchty (kůr) v zadní části kostela. Další rozšíření přišlo roku 1710, po kterém kostel zůstal v podobě, kterou známe dodnes. Kostel má půdorys latinského kříže se západní věží a zasvěcen je sv. Máří Magdaléně.

- 1 - Kostel sv. Máří Magdalény
- 2 - stráž směr Teplice nad Metují a hrad Skály
- 3 - směr Adršpach
- 4 - směr Radvanice
- 5 - směr Stárkov

pohled na Jívku (Horní Verněřovice) od Radvanic, konkrétně od měděného dolu Bohumír - v levé polovině nahoře nejvyšší bod Teplických skal, vrch Čáp, na pravé straně v pozadí Jiráskovy skály a zřícenina hradu Skály (Bischofstein)

Kostel sv. Máří
Magdalény (2021)

Milan Škoda (12. 02. 2023)

- průvodce Broumovskem <http://www.milan-skoda.cz/broumovsko.htm>

- facebook <https://www.facebook.com/milan.skoda.9862/>

zdroj: Broumovsko v pověstech v převyprávění od Evy Koudelkové

zdroj: Wikipedie

fotografie: Milan Škoda